

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
01.04.2019
RT I, 19.03.2019, 8

Välja kuulutanud
Vabariigi President
07.03.2019 otsus nr 432

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (Eestis tehtud vahekohtu otsuste täidetavaks tunnistamise menetluse loomine)

Vastu võetud 21.02.2019

§ 1. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) seadustikus asendatakse läbivalt sõnad „vahekohtu kokkulepe” sõnadega „vahekohtumenetluse kokkulepe” vastavas käändes;

2) paragrahvi 121 pealkirjas ja tekstis asendatakse sõnad „kohtu- ja vahekohtulahendite” sõnaga „kohtulahendite”;

3) seadustiku 16. peatükki täiendatakse §-ga 121² järgmises sõnastuses:

„§ 121². Vahekohtu otsuse tunnustamise ja täidetavaks tunnistamise asjad

(1) Eestis tehtud või välisriigi vahekohtu otsuse tunnustamise ja täidetavaks tunnistamise avaldus ning tunnustamisest või täitmisest keeldumise avaldus esitatakse Pärnu Maakohtule.

(2) Välisriigi vahekohtu otsuse täitmise peatamise avaldus või muu avaldus täitemenetluses esitatakse võlgniku elu- või asukoha järgi või kohtule, kelle tööpiirkonnas soovitakse korraldada täitemenetlust, kui seadusest või välislepingust ei tulene teisiti.

(3) Kui vahekohtumenetluse kokkuleppe üheks pooleks on tarbija, esitatakse vahekohtu otsuse tunnustamise ja täidetavaks tunnistamise avaldus ning tunnustamisest või täitmisest keeldumise avaldus kohtule, kelle tööpiirkonnas asub vahekohtumenetluse koht.”;

4) seadustiku 14. osa pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„14. osa VAHEKOHTUMENETLUS”;

5) paragrahvi 712 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 712. Kohaldamisala”;

6) paragrahv 716 tunnistatakse kehtetuks;

7) seadustikku täiendatakse §-ga 718¹ järgmises sõnastuses:

„§ 718¹. Vahekohtumenetluse kokkulepe tarbijaga

(1) Vahekohtumenetluse kokkulepet, mille üheks pooleks on tarbija, ei või sõlmida enne nõude sissenõutavaks muutumist.

(2) Enne vahekohtumenetluse kokkuleppe sõlmimist esitatakse tarbijale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teave kohtu- ja vahekohtumenetluse erinevuste kohta. Muu hulgas tuleb tarbijale esitada järgmine teave:
1) vahekohtu moodustamise kord, vahekohtumenetluse läbiviimise põhimõtted ja kohaldatavad reeglid, sealhulgas käesoleva seadustiku § 732 lõikes 2 sätestatud eeldus;
2) vahekohtu otsuse vaidlustamise kord, samuti teave selle kohta, et kohus ei kontrolli vahekohtu otsuse peale esitatud kaebuse läbivaatamisel vaidluse lahendamise sisulist õiguspärasust;
3) käesoleva seadustiku § 753 lõigetes 1 ja 1¹ sätestatu, samuti teave selle kohta, et täidetavaks tunnistatud vahekohtu otsusel on täitemenetluses kohtulahendiga samasugune toime.

(3) Kui vahekohtumenetluse pool on tarbija, lepitakse vahekohtumenetluse kohana kokku tarbija elu- või töökoht vähemalt maakonna täpsusega.

(4) Kui vahekohtumenetluse kokkuleppe pool on tarbija, peab kokkulepe sisalduma tarbija omakäeliselt allakirjutatud või digitaalallkirjaga varustatud dokumendis.

(5) Kui tarbijaga vahekohtumenetluse kokkuleppe sõlmimisel rikuti käesoleva paragrahvi lõigetes 1–4 sätestatud nõudeid, on kokkulepe tühine.

(6) Kui vahekohtumenetluse kokkuleppe sõlmimise ajal ei olnud tarbija elu- või töökoht kõnealusel kokkuleppes märgitud vahekohtumenetluse kohas või kui vahekohtumenetluse kokkulepe ei sisaldu tarbija omakäeliselt allakirjutatud või digitaalallkirjaga varustatud dokumendis, kehtib kokkulepe juhul, kui tarbija ise sellele tugineb.”;

8) paragrahvi 719 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

9) paragrahvi 726 lõike 1 esimeses lauses asendatakse sõna „ebakompetentsuses” sõnaga „kompetentsuses”;

10) paragrahvi 731 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Vahekohtu pädev organ võib kuni vaidlust lahendava vahekohtu moodustamiseni edastada kohtule poole avalduse hagi tagamiseks. Avaldus lahendatakse hagi tagamise avalduse lahendamiseks seaduses sätestatud korras.”;

11) seadustiku 74. peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„74. peatükk VAHEKOHTUMENETLUSE LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED”;

12) paragrahvi 732 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestamata ulatuses võivad pooled ise menetluskorras kokku leppida või viidata mõne vahekohtu reeglendile. Kui pooled on sõlminud lepingu vaidluse andmiseks vahekohtu lahendada, eeldatakse, et poolte kokkulepe hõlmab ka vastava vahekohtu reeglendis või muus vahekohtumenetluse kohta käivas dokumendis ettenähtud menetlusreegleid. Kui käesolevas osas on sätestatud poole õigus esitada kokkuleppe saavutamata jäämisel menetluslikus küsimuses taotlus kohtule, võib seda teha üksnes juhul, kui vastava vahekohtu reeglendi või muu vahekohtumenetluse kohta käiva dokumendi alusel ei ole võimalik menetluslikku küsimust lahendada. Pooled ei või kõrvale kalduda käesolevas osas kohustuslikult sätestatust.”;

13) paragrahvi 744 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui poole tahteavalduse kehtimiseks on vaja avaldus notariaalselt tõestada, loetakse notariaalne tõestamine kokkulepitud sõnastuses tehtud vahekohtu otsuse korral asendatuks, kui tegemist on Eestis tehtud vahekohtu otsusega, mis on täitedokument täitemenetluse seadustiku § 2 lõike 1 punkti 6 või 6¹ kohaselt.”;

14) paragrahvi 753 lõike 1 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

15) paragrahvi 753 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Arbitraažikohtu ja Notarite Koja vahekohtu menetluses tehtud otsust tunnustatakse ja täidetakse, ilma et kohus seda tunnustaks ja täidetavaks tunnistaks.”;

16) paragrahvi 755 täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui vahekohtumenetluse kokkuleppe üheks pooleks on tarbija, lahendab käesoleva osa kohaselt kohtule esitatava avalduse maakohus, kelle tööpiirkonnas asub vahekohtumenetluse koht.

(1²) Vahekohtu otsuse tunnustamise ja täidetavaks tunnustamise avalduse lahendab Pärnu Maakohus.”.

§ 2. Notariaadiseaduse muutmine

Notariaadiseaduse § 52¹ lõikest 1 jäetakse välja sõnad „alaliselt tegutsev”.

§ 3. Pankrotiseaduse muutmine

Pankrotiseaduse § 103 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Nõuete kaitsmise koosolekul loetakse kaitsmiseta tunnustatuks nõue, mis on rahuldatud kohtulahendiga või täitemenetluse seadustiku § 2 lõike 1 punkti 6 või 6¹ kohaselt täitedokumentiks oleva vahekohtu lahendiga, ja pandiõigus, mida on tunnustatud kohtulahendiga või täitemenetluse seadustiku § 2 lõike 1 punkti 6 või 6¹ kohaselt täitedokumentiks oleva vahekohtu lahendiga või mis on kantud kinnistusraamatusse, laevakinnistusraamatusse, kommertspandiregistrisse või väärtpaberite registrisse.”.

§ 4. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduse § 59 lõige 13 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(13) Avalduse esitamisel vahekohtu otsuse tühistamiseks ja muu vahekohtumenetlusega seotud avalduse või taotluse kohtule esitamisel tasutakse riigilõivu 50 eurot.”.

§ 5. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse § 8 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„(4) Enne 2019. aasta 1. aprilli alanud vahekohtumenetlus viiakse lõpuni kuni 2019. aasta 31. märtsini kehtinud seaduse kohaselt, kui pooled ei lepi kokku teisiti.

(5) Tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 753 lõike 1 alates 2019. aasta 1. aprillist kehtivat redaktsiooni kohaldatakse ka vahekohtu menetlustele, mis on alanud enne 2019. aasta 1. aprilli.”.

§ 6. Täitemenetluse seadustiku muutmine

Täitemenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõike 1 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) vahekohtu täidetavaks tunnistatud otsus;”;

2) paragrahvi 2 lõiget 1 täiendatakse punktiga 6¹ järgmises sõnastuses:

„6¹) Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Arbitraazikohtu ja Notarite Koja vahekohtu jõustunud otsus;”.

§ 7. Väärtpaberituru seaduse muutmine

Väärtpaberituru seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 202 lõikest 1 jäetakse välja sõnad „alaliselt tegutsev”;

2) paragrahvi 202 lõikest 3 jäetakse välja sõna „alaliselt”.

§ 8. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2019. aasta 1. aprillil.

Eiki Nestor
Riigikogu esimees